

Vergaderjaar 2015–2016

34 300 A

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Infrastructuurfonds voor het jaar 2016

Nr. 60

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 maart 2016

Op 18 februari 2016 heb ik het verzoek ontvangen uw Kamer te informeren over de stand van zaken van het MIRT project Afsluitdijk.

Bij de Afsluitdijk is sprake van een versterkingsopgave en daarnaast een opgave voor het vergroten van de capaciteit voor de waterafvoer vanuit het IJsselmeer naar de Waddenzee. Na de voorkeursbeslissing waterveiligheid (Rijksstructuurvisie Afsluitdijk) van december 2011 en de voorkeursbeslissing waterbeheer van augustus 2012 is hiertoe de planuitwerking opgepakt. Met de regionale partners (provincies Noord-Holland en Fryslân en gemeenten Hollands Kroon, Súdwest-Fryslân en Harlingen) zijn afspraken gemaakt om gedurende deze planuitwerking te zoeken naar kansen voor synergie en samenwerking om ambities op gebied van natuur, duurzame energie en recreatie en toerisme te combineren met de versterkingsopgave.

Rijksopgave

De scope van de Rijksopgave is de volgende:

- Versterken van gehele dijklichaam over 32 kilometer. De buitenbekleding dient geheel vervangen te worden. Er is gekozen voor een overslagbestendige dijk waarbij bij een extreme storm er water over de dijk mag komen.
- Versterken van de bestaande spuisluiscomplexen bij Den Oever en Kornwerderzand.
- Bouw nieuwe keersluizen (stormvloedkering) voor bestaande schutsluizen in Den Oever en Kornwerderzand. Bij Kornwerderzand wordt er hierbij rekening gehouden met de benodigde doorvaartbreedte voor het initiatief van de regio om een nieuwe bredere sluis te bouwen.
- Bouw van pompen in of bij het spuisluiscomplex bij Den Oever. Hier wordt het grootste gemaal van Europa gebouwd.

- Voor bovenstaande opgave is € 831 mln. gereserveerd in de begroting.

Samenwerking met de regio

Naast de rijksopgave hebben rijk en regio afgesproken om een aantal ambities op de Afsluitdijk te realiseren. De regio heeft het voortouw bij het realiseren van deze ambities en is primair verantwoordelijk voor de financiering ervan. Het rijk ondersteunt de realisatie van deze ambities, onder andere door het beschikbaar stellen van grond en een bijdrage¹. Het Rijk heeft in 2012 de toezegging gedaan om € 20 mln. bij te dragen aan de ambities², met de afspraak dat de regio zorg draagt voor tenminste eenzelfde bijdrage (niet zijnde andere rijksmiddelen). Het gaat hierbij om de realisatie van duurzame en innovatieve projecten, zoals een vismigratierivier en projecten rond Blue Energy en stromingsenergie. Van genoemde € 20 mln. is inmiddels ruim € 6 mln. besteed dan wel toegezegd, voornamelijk aan energieprojecten. Ik verwacht dat de regio dit jaar voor het resterende deel aanvragen zal indienen, temeer daar de bijdrageregeling dit jaar eindigt.

Samenhang met DBFM contract

Met de provincies en gemeenten is een aantal realisatieovereenkomsten overeen gekomen die momenteel voor liggen in Raden en Staten. Hierin zijn afspraken gemaakt over de samenhang tussen een aantal van de regionale ambities en het DBFM contract voor de versterking:

- Aanleg van een coupure (doorlaatmiddel) voor een vismigratierivier in de Afsluitdijk, als onderdeel van het DBFM-contract voor de Afsluitdijk. Hier wordt slim werk met werk gemaakt waarbij integrale waterveiligheid geborgd blijft. De aanleg van de «voor- en achtertuin» (het «riviergedeelte» van de vismigratierivier) zal door de regio zelf gebeuren. Totale kosten van de vismigratierivier worden momenteel ingeschat op circa € 50 mln. waarvan € 17,5 mln. onderdeel uit maakt van het DBFM-contract. De regio is voornemens om een bijdrage van lenM te vragen voor de vismigratierivier. Het gaat hierbij om circa € 8 mln. uit ambitiegeld en € 5,3 mln. budget dat gereserveerd is voor een KRW-maatregel bij Kornwerderzand.
- Aanleg van een tweetal recreatieve fietspaden aan de Waddenzeezijde als onderdeel van DBFM-contract voor de Afsluitdijk. De fietspaden worden aangelegd op de trajecten Noord-Hollandse kust – Monument en Friese kust – Kornwerderzand. De fietspaden worden volledig gefinancierd door de regio.
- Kwaliteitsimpuls van het Monument van Dudok en verzorgingsplaats bij het Monument.
- Voor de huidige pilots Blue Energy en Stromingsenergie (Tidal Testing Centre) zijn afspraken gemaakt om deze maximaal in bedrijf te houden tijdens de grote renovatie van de Afsluitdijk.

Overige werkzaamheden die worden meegenomen in het contract, maar niet als «ambitie van de regio» worden bestempeld, zijn:

- De versterking van een aantal havendammen, die in beheer zijn bij Rijkswaterstaat maar bijdragen aan de veiligheid van Den Oever. Met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is in september 2015 een Realisatieovereenkomst gesloten voor het slim combineren van de werkzaamheden voor de dijkversterking bij Den Oever en de versterking van de Afsluitdijk.
- Actualiseren van het wegontwerp van de A7.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Zie Stcrt. 2012, nr. 20959

Overige meekoppelkansen

Met de regio zijn ook afspraken gemaakt over de gezamenlijke ambitie van een energieneutrale dijk in 2022 en het faciliteren van opschaling van pilots rondom duurzame energie. Daarnaast wordt er bij Kornwerderzand eind 2017 een Beleefcentrum geopend waar bezoekers op een interactieve manier geïnformeerd worden over de Afsluitdijk. Aan Daan Roosegaarde is gevraagd de iconwaarde van de dijk te versterken. Hij heeft hiervoor een ontwerp gemaakt dat bestaat uit verschillende elementen die een «belevingslaag» van licht en interactie toevoegen aan de dijk. Later dit jaar zal het ontwerp worden onthuld. Het «Icoon Afsluitdijk» wordt los van het DBFM contract gerealiseerd.

Planning & vervolg

Op 21 mei heb ik uw Kamer geïnformeerd over de tervisielegging van het ontwerp rijksinpassingsplan.³ Op 9 februari jl. is het definitief rijksinpassingsplan tezamen met Nb-wetvergunning en Flora & Fauna-ontheffing gepubliceerd. Deze besluiten staan 6 weken open voor beroep bij de Raad van State. De start van de aanbesteding van het DBFM-contract staat gepland voor het einde van dit jaar. Vanaf 2018 zal de aannemer aan het werk zijn zodat eind 2022 de dijk weer veilig is. Hierna is de aannemer circa 25 jaar verantwoordelijk voor het onderhoud aan de dijk.

De komende jaren zal ik u in het kader van het MIRT blijven informeren over de voortgang van dit mooie project.

De Minister van Infrastructuur en Milieu,
M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus

³ Kamerstuk 34 000 A, nr. 61